

เรื่อง เเดปอถู จิตวิญญาณที่คงอยู่

รายละเอียด

ชาวกะเหรี่ยงเป็นชนเผ่าหนึ่งที่มีภูมิลเนาอาศัยอยู่ที่แถบด้านตะวันตกของประเทศไทย นับว่ามีองค์ความรู้ ภูมิปัญญาในการจัดการป่า มีวิถีชีวิตที่สอดคล้องเอื้อต่อป่าการใช้ทรัพยากรป่า ซึ่งปรากฏให้เห็นในบทกล่าวนำ บทเพลง พิธีกรรมต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้เราจึงนำความเชื่อและวิถีปฏิบัติการบางพิธี กลับมาฟื้นฟูพิธีกรรม”เดปอถู” เพื่อให้กลับมารับใช้วิถีชีวิตซึ่งเอื้อต่อการดำรงชีวิตในป่า

“เดปอถู” เป็นป่าทางความเชื่อที่ชาวกะเหรี่ยงถือปฏิบัติกันมาเป็นเวลาช้านาน กล่าวคือ เมื่อเด็กแรกเกิดผู้เป็นพ่อจะนารกหรือ”เด”บรรจู่ในกระบอกไม้ไผ่มัดปากกระบอกพันด้วยผ้า รุ่งเช้าผู้เป็นพ่อจะไปผูกติดกับต้นไม้ โดยจะคัดเลือกต้นไม้สมบูรณ์และมีความแข็งแรง ต้นไม้นี้เรียกว่า “เดปอถู” เชื่อว่าขวัญของเด็กผู้นั้นจะอยู่กับต้นไม้นั้นตลอดไป

“เดปอถู” จะได้รับการดูแลคุ้มครองไม่ให้ผู้ใดตัดหรือโค่น หากต้นไม้ถูกตัดหรือโค่นลงเชื่อว่าขวัญของคนๆ นั้นจะ

ไม่มีที่อยู่ จะทำให้เจ้าของ “เด” เจ็บไข้ได้ป่วย ผู้ที่ใดฝ่าฝืนไม่ว่าจงใจหรือไม่ก็ตามจะถูกปรับโทษด้วยการต้องไปขอขมาลาโทษเพราะถือว่าเป็นการหลบหลู่ไม่ให้เกียรติกับเจ้าของ “เด” ด้วยเหตุนี้ในชุมชนกะเหรี่ยง จะได้พบเห็นต้นไม้ที่ผูกกรกับเด็กจำนวนมากอยู่รอบๆหมู่บ้าน “เดปอถู่” ไม่ได้มีความหมายเพียงแค่การนำ “เด” ของเด็กมาผูกติดกับต้นไม้เท่านั้น แต่มีความเกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม การเคารพต่อสิ่งมีชีวิตต่อสิ่งรอบข้างและการนำ “เด” หรือ “รกเด็ก” ไปผูกกับต้นไม้เป็นประเพณีที่ไม่ขัดกับหลักศาสนาใดๆ

สำหรับปัจจุบันคนรุ่นใหม่มีความเข้าใจ “เดปอถู่” น้อยลง เนื่องจากการสืบทอด คนรุ่นใหม่ไม่ได้ให้ความสำคัญต่อคุณค่าของประเพณี วัฒนธรรมใหม่ ๆ ได้หลังไหลเข้ามาแทนที่ คุณค่าความเชื่อถือปฏิบัติได้ลดความสำคัญไปเห็นได้ชัดเจน กฎเกณฑ์ได้ถูกนำมาใช้ในสังคมที่เป็นทางการมากขึ้น ยึดถือกฎหมายบ้านเมืองเป็นหลักสำคัญเพียงข้างเดียว ลืมไปว่าความสำคัญของกฎจารีตประเพณีนั้นมีความสำคัญยิ่งในการดำเนินชีวิต คนเลือกที่ไขว่คว้าสิ่งใหม่ๆ นวัตกรรมใหม่ๆ แทนที่ของเดิมเร็วจนเกินกว่าที่จะเข้าใจว่าสิ่งใหม่นั้นเหมาะกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชนเผ่าตนเองหรือไม่อย่างไร การที่ป่าไม้ถูกทำลายไปมากเป็นเพราะความต้องการของคนไม่พอทุกคนต้องการสะสมเอาเป็นของตนเอง จนลืมคุณค่าของธรรมชาติ คนเริ่มที่จะไม่กลัวเจ้าป่า เจ้าเขา ไม่เชื่อว่าสรรพสิ่งมีเจ้าของ ทำให้การกอบโกย มองไม่เห็นคุณค่าของความงามทางวัฒนธรรมตนเอง ความไม่ยำเกรงและไม่เคารพต่อธรรมชาติเช่นนี้นำมาซึ่งความหายนะมากมายตามที่ปรากฏ

คำสำคัญ : พิธีกรรม, การถือกำเนิด

ที่มา : <https://www.facebook.com/laoruengmuengtak/>

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนา จันทร์สิงห์

วันที่ : 2022-01-26

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=2019&code_db=610004&code_type=TK002